

גבוהין עשרה טפחים⁽⁴⁾, אינן נמדדין עמה⁽⁵⁾.

אלא נותן לו בית כור שלם מקרקע חלק⁽⁶⁾.

אך אם אמר לו "בית כור" סתם, יכול לתת לו גם שדה סלעים. דשמא לבנות בית, או לשטוח בה פירות מכרה לו. ויד הלוקח על התחתונה.

כיון שאמר לו "בית כור עפר", משמע, עפר הראוי לזריעה⁽⁷⁾.

אך אם היו הנקעים או הסלעים פחות מכאן [פחות מעשרה טפחים], נמדדין עמה.

את הפחת בשדה אחרת. אמנם יש לדחות ראייה זו. ואכמ"ל.

וברא"ש כתב, "אבל קרקע השוה ימדוד לו, ואינו יוכל לומר, איני רוצה קרקע שתהא מופסקת בנקעים ובקעים.

ובלבד, שלא יהיו סלעים ובקעים מפסיקים כל השדה מעבר לעבר. אלא נשאר ריוח ביניהם שיכול להעביר את המחרישה ביניהם. דאי לאו הכי, שייך למימר, אין אדם רוצה שיתן מעותיו ויראוהו כשנים ושלשה מקומות".

לזרוע כור תבואה, אם כן אף נקעים וסלעים פחותים מעשרה לא היו נמדדים עמה, כיון שבפועל אין כאן מקום הראוי לזריעת כור תבואה.

ולכן הוכרח הרשב"ם לומר, שלשון "בית כור" משמעה שטח בית כור לפי החשבון ששיערו חכמים.

אך רבינו גרשום כתב, "מקום הראוי לזריעת בית כור".

7. הרשב"ם. וצריך לומר, שסברא זו מועילה אף לנקעים, אף על פי שהם ראויים לזריעה, מכל מקום, כיון שאמר לו "עפר", משמע, ראוי לזריעה, ואין אדם זורע חציו כאן וחציו כאן. (עפ"י השיטמ"ק).

אך דעת התוספות, דנקט "עפר" לרבותא. דאפילו הכי, אם היו סלעים פחותים מעשרה שאינם ראויים לזריעה, נמדדים עמה.

אך ודאי, גם אם אמר לו "בית כור" סתם, אינו יכול לתת לו שדה מלאה סלעים.

ונראה לומר, דהרשב"ם והתוספות אזלו לשיטתיהו.

לשיטת הרשב"ם הנזכרת לעיל, ד"בית כור", הוא שטח כפי ששיערו חכמים, ולא מקום הראוי לזריעה, אם כן, אילו לא היה אומר לו "עפר", יכול לתת לו כל שטח, ואף שאינו ראוי לזריעה.

אך התוספות, סברי כדעת רבינו גרשום, ד"בית כור", הוא שטח הראוי לזריעת כור

4. וכגון שהיו רחבים ארבעה טפחים על ארבעה טפחים, דהוי מקום חשוב בפני עצמו. רשב"ם ועל פי הרש"ש.

5. נחלקו הראשונים מה דין הנקעים והסלעים ככהאי גונא:

דעת הרמב"ם, שלוקח את אלו הנקעים והגאיות בכלל ה"בית כור" בלא דמים.

אך דעת הראב"ד, שכופין את הלוקח לקנות את הנקעים בדמיהם, מפני שהם כדברים האבודים ביד המוכר.

ולפי דבריו, אין בין נמדדים לשאינם נמדדים אלא שאין שמיץ אותם לפי מחיר השדה, אלא בפחות מכך, לפי שווין.

אך הרשב"א חלק עליו, וסבר שאין כופין אותו לקנות.

6. משמע לכאורה, שנותן לו שדה אחרת לגמרי, שאין בה נקעים ובקעים. אך יעויין ברשב"ם לקמן (קו ב ד"ה והא), דמשמע, שמשלים רק